

SMILTENES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Reģ. Nr. 90009067337, Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729
tāl. 64774844, e-pasts pasts@smiltenesnovads.lv

LĒMUMS

Smiltenē

2024.gada 24.oktobrī

Nr. 711
(protokols Nr.13, 97.§)

Par zaudējumu atlīdzināšanu

Smiltenes novada pašvaldība, reģistrācijas Nr.90009067337, turpmāk tekstā – Pašvaldība, ir saņēmusi A. I., turpmāk tekstā – Cietušais, 2024.gada 12.jūnija iesniegumu, reģistrēts ar Nr. 3160, 2024.gada 1.jūlija iesniegumu, reģistrēts ar Nr. 3408, 2024.gada 16.jūlija iesniegumu, reģistrēts ar Nr. 3669, 2024.gada 1.augusta iesniegumu, reģistrēts ar Nr. 3997, 2024.gada 21.augusta iesniegumu, reģistrēts ar Nr. 4311, 2024.gada 27.augusta iesniegumu Nr.4373, un 2024.gada 21.oktobra iesniegumu, reģistrēts ar Nr. 5283, turpmāk kopā – Iesniegums, ar saistīto dokumentāciju (*pierādījumu kopumu*), kurā Cietušais norādījis, ka 2024.gada 12.februārī plkst. 12:36, kritiena rezultātā, paslīdot, Baznīcas laukumā 6, Smiltene, Smiltenes nov., guva kreisā pleca trauma, turpmāk tekstā – Trauma, lūdzot atlīdzināt mantisko kaitējumu.

Iegūtās Traumas esamību apliecina Iesniegumam pievienotie dokumenti, t.sk., bet neaprobežojoties, 2024.gada 29.marta SIA “Orto klīnika”, reģistrācijas Nr. 40103175305, turpmāk tekstā – Klīnika, izraksts Nr. 00779-2024, 2024.gada 29.jūlija Klīnikas traumatologa – ortopēda Jāņa Viļuma, reģistrācijas Nr. 83420003332, IZZIŅA, kurā ārstējošais ārsts ir apliecinājis, ka Trauma *atbilst tādai traumai, kas iegūta kritiena rezultātā, krītot aizmuguriski uz slidenas virsmas/ietves un mēģinot intuitīvi/automātiski atbalstīties ar kreiso roku*, u.c. dokumenti.

Smiltenes novada pašvaldības policijas izsniegtais videoieraksts, turpmāk tekstā – Videoieraksts, apliecina fiziskas personas kritienu 2024.gada 12.februārī plkst. 12:36.

Traumas kopējās izmaksas, ārstēšanās izdevumi, sastāda **3586,21 EUR** (trīs tūkstoši pieci simti astoņdesmit seši *euro* un 21 cents), turpmāk tekstā – Zaudējumi, kas sevī ietver, t.sk., bet neaprobežojoties, operācijas izmaksas 2650 EUR (divi tūkstoši seši simti piecdesmit *euro*), magnētiskās rezonanses izmeklējums 150 EUR (viens simts piecdesmit *euro*), USG izmeklējumi 120 EUR (viens simts divdesmit *euro*), traumatologa – ortopēda vizītes 120,00 EUR (viens simts divdesmit *euro*), degvielas izdevumi 210,85 (divi simti desmit *euro* un 85 centi), u.c.

Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2023.gada 24.oktobra Sprieduma (Lieta Nr. A420193521, SKA-756/2023) otrās tēzes paustā Senāta atziņa nosaka, *ja likums paredz, ka iesniegums par zaudējumu atlīdzību ir jāizskata pašvaldības domei, tad tikai dome ir kompetenta par to lemt. Tas atspoguļo likumdevēja gribu tikai un vienīgi pašvaldības iedzīvotāju pārstāvniecības institūcijai piešķirt kompetenci šajā jautājumā. Tādējādi tiek panākts, ka pašvaldības iedzīvotāju pārstāvniecības institūcija un galvenais pašvaldības gribas paudējs gan iegūst informāciju par tiesību pārkāpumiem un ar to radītajiem zaudējumiem, gan pieņem par to lēmumus.*

Ievērojot minēto, domei ir pienākums lemt, vai:

- 1) zaudējumi atbilst vispārējai kārtībai, to atlīdzināšanai, konstatējot objektīvu saikni starp Pašvaldības darbību (bezdarbību) un radītajām sekām Cietušajam;
- 2) Pašvaldība Cietušajam atlīdzinās daļu no Zaudējumu kopsummas, proti, 2000 EUR (divi tūkstoši *euro*) apmērā, par ko ir panākta konceptuāla vienošanās;
- 3) Pašvaldība un Cietušais noslēgs izlīgumu, Civillikuma 1881.panta nostiprinātajā kārtībā, kas pievienots Lēmumam.

Lai varētu lemt par Zaudējumu atlīdzināšanu Cietušajam jākonstatē cēloņsakarība, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma, turpmāk tekstā – Likums, 6.panta pirmo un otro daļu – *tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība — objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.*

Cēloņsakarība nepastāv gadījumā, kad tāds pats zaudējums būtu radies arī tad, ja iestāde būtu rīkojusies tiesiski.

Pamatojoties uz Likuma 4.panta pirmo daļu – *Iestāde zaudējumu var nodarīt (...) arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.*

Zaudējumi **3586,21 EUR** (trīs tūkstoši pieci simti astoņdesmit seši euro un 21 cents) apmērā ir Cietušā mantiski izteiktie zaudējumi – ārstēšanās izdevumi, kas atbilst Likuma 12.panta pirmās daļas noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem – *Zaudējuma apmēru nosaka, izmantojot pierādīšanas līdzekļus (11.pants), minētais jālasa kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 167.pantu – rakstveida pierādījumi ir ziņas par faktiem, kuriem ir nozīme lietā, un šīs ziņas ar burtu, ciparu un citu rakstveida zīmju vai tehnisku līdzekļu palīdzību ierakstītas dokumentos, citos rakstos, kā arī attiecīgās ierakstu sistēmās (audio, kompaktdiski, digitālie videodiski vai citi datu nesēji).*

Pamatojoties uz Likuma 13.panta pirmo daļu – *nosakot atbilstīgu zaudējuma atlīdzinājuma apmēru, ņem vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, kā arī cietušā rīcību.*

Lai lemtu jautājumu par Cietušajam atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu, Likuma 7.panta pirmās daļas izpratnē – *mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pamatums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ, ir jākonstatē vai:*

- 1) Pašvaldība ir pieļāvusi rīcību, kas rezultējusies Zaudējumu nodarīšanā saskaņā ar Likuma 4.panta otro daļu, kas Cietušajam dotu tiesības, ievērojot Likuma 1.panta pirmo daļu un 5.panta pirmo daļu, uz taisnīgu mantiskā kaitējuma atlīdzību;
- 2) starp notikumu, kas rezultēties Traumā, un Pašvaldības rīcību pastāv cēloņsakarība, kā arī ir jāiegūst ticama un pamatota informācija par notikuma faktiskajiem apstākļiem;
- 3) tas nav vērtējams kā negadījums, nelaimes gadījums, proti, Zaudējumi notikuši nejauša notikuma rezultātā, atbilstoši Civillikuma 1773.pantam – *Zaudējums ir nejaušs, kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvaramā vara, vienlaicīgi Civillikuma 1774.panta pirmais teikums skaidro, ka nejaušs zaudējums nevienam nav jāatlīdzina.*

Kā atzinis Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departaments 2024.gada 16.februāra sprieduma tēzes pirmajā teikumā (lieta Nr. A420300619, SKA-60/2024) “*Cēloņsakarības esības noskaidrošana ļauj secināt, vai personai nodarītie zaudējumi ir radušies tieši konkrētas valsts pārvaldes iestādes rīcības vai lēmuma rezultātā (iestādes rīcība vai lēmums ir bijis galvenais un noteicošais faktors, kas radījis zaudējumus).*”¹

2024.gada 11.februārī Latvijas sabiedrisko mediju portāls www.lsm.lv brīdinājis par atkalu, sasalstošu lietu un bīstamu apledojuumu, tiek citēts “*Daudzviet atkala – sasalstošs lietus, kas uz ceļiem un citām virsmām veidos stipru un bīstamu apledojuumu, ziemeļaustrumos apledojums būs ļoti stiprs*”². Ziņu portāls www.apollo.lv cilvēkus ir brīdinājis, ka pirmdien visā Latvijā gaidāms lietus un atkala “*12.februārī visā Latvijā gaidāms lietus un atkala, stiprākais apledojums veidosies valsts ziemeļos, īpaši Ziemeļvidzemē, kur saglabāsies zemākā gaisa temperatūra, brīdina sinoptiķi*”³.

2024. gada 17. oktobra domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgās komitejas sēdē tika uzklauts cietušais A. I., kurš sniedz savu skaidrojumu par notikušo negadījumu. Cietušais cita starpā komitejas sēdē paskaidroja par nepieciešamību doties ārā konkrētajos laikapstākļos, kad Latvijas ziņu dienesti ir brīdinājuši par spēcīgu apledojuumu visā valsts teritorijā.

2024.gada 2.janvārī Pašvaldība ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Smiltenes NKUP”, reģistrācijas numurs: 43903000435, turpmāk tekstā – Izpildītājs, ir noslēgusi Pakalpojuma līgumu Nr. SNP – S – PA/TU/1-23, turpmāk tekstā – Līgums, par Smiltenes pilsētas un piegulošās administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, tās apsaimniekošanu, uzturēšanu un izmantošanu sabiedrības interesēs. Līguma 7.pielikuma 1.4.1.apakšpunkts un 1.4.2.apakšpunkts detalizēti nosaka, ka Izpildītājs brauktuves, ietvju, celiņu, kāpņu kopšanu veic:

“1.4.1. Pastāvīgos laikapstākļos (nav nokrišņu un krasu temperatūras svārstību) regulāri rīta stundās pirms intensīvas kustības sākuma ziemas periodā līdz plkst. 8.00, kā arī pēc nepieciešamības dienas laikā, izmantojot speciāli aprīkotu tehniku un roku darbu;

1.4.2. Mainīgos laikapstākļos (nokrišņi, izteiktas gaisa temperatūras svārstības, apledojums) ziemas periodā sniega tīrīšana pēc puteņa beigām 12 stundu laikā, bet ne retāk kā vienu reizi

¹ Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2024.gada 16.februāra SPRIEDUMS Lietā Nr. A420300619, SKA-60/2024, skat. <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs/administrativo-lietu-departaments/klasifikators-pec-lietu-kategorijam/atlidzinajuma-prasijumi/zaudejumi>;

² <https://www.lsm.lv/raksts/laika-zinas/laika-zinas/11.02.2024-pirmdien-bridina-par-atalu-sasalstosu-lietu-un-bistamu-apledojumu.a542494/>

³ <https://www.apollo.lv/7957963/pirmdien-visa-latvija-gaidams-lietus-un-atala>

diennaktī, teritorijas kaisīšana ar sāls-smilts maisījumu atkalas laikā ne retāk kā vienu reizi diennaktī, izmantojot speciāli aprīkotu tehniku un vai roku darbu.”

Līguma noslēgšana apliecina, ka Pašvaldība ir rūpējusies un no savas puses nodrošinājusi pakalpojuma sniegšanu sabiedrībai, jo Līgums tiek pildīts, papildus apliecinot, ka Pašvaldība ar savu rīcību nav rīkojusies prettiesiski un/vai pieļāvusi bezdarbību. Izpildītājs 2024.gada 17.jūlijā Pašvaldībai ir nosūtījis vēstuli Nr.256/1.3 “*Par nelaimes gadījumu*”, kurā Izpildītājs ir apstiprinājis, ka 2024.gada 12.februāra rītā vairāki ziņu portāli publicēja Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra brīdinājumus par atkalu. Ziemeļkurzemē, Latgales ziemeļaustrumos un Vidzemes lielākajā daļā, kur tika izsludināts un bija spēkā oranžās pakāpes brīdinājums par ļoti stipru apledojumu. un To, ka laika apstākļi bija atbilstoši izsludinātajam brīdinājumam, kas apgrūtināja pārvietošanos gan ar transportu, gan kājām, apliecina arī tas, ka uzņēmuma transporta līdzeklis, kurš nodrošināja smilts-sāls maisījuma papildus izvadāšanu Smiltenes pilsētā, tajā diena uz īpaši apledojušas ielas braucamās daļas saslīdot tika iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā, par ko iesniedzām apdrošinātājiem AAS BTA atlīdzības pieteikumu. Par notikumu tika veikta arī foto fiksācija.

Izvērtējot Smiltenes novada pašvaldības domes rīcībā esošo informāciju, secināms, ka pašvaldība ir rīkojusies tiesiski, nepieļaujot bezdarbību, līdz ar to nav izpildījušies likumā noteiktie priekšnoteikumi zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma izpildei, proti, nav pierādāma cēloņsakarība starp pašvaldības bezdarbību un negadījuma rezultātā nodarītajām sekām Cietušajam – iegūto Traumu. Pašvaldības dome 2024.gada 12.februārī notikušo negadījumu ar Cietušo vērtē kā nejauša notikuma rezultātā radītiem zaudējumiem, kas atbilstoši Civillikuma 1778. pantam nevienam, tajā skaitā pašvaldībai, nav jāatlīdzina.

Ievērojot iepriekš norādīto, ņemot vērā Smiltenes novada pašvaldības domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgās komitejas 2024. gada 17. oktobra atzinumu (sēdes protokols Nr.11) un, pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 21.punktu, Civillikuma 1650.panta pirmo un piekto daļu, 1773., 1774. pantu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 5.panta pirmo daļu, 7.panta pirmo daļu, 12.panta pirmo daļu, 13.panta pirmo daļu, trešās daļas 1.punktu un Administratīvā procesa likuma 89.panta pirmo un otro daļu, 167.pantu, atklāti balsojot ar 13 balsīm "Par" (Andris Abrāmova, Astrīda Harju, Dainis Aļeksējevs, Edgars Avotiņš, Elgars Felcis, Gita Mūrniece, Iluta Apine, Inga Ērgle, Jānis Āboliņš, Māris Zālītis, Mārtiņš Vīgants, Otārs Putrālis, Toms Markss), "Pret" – nav, "Atturas" – nav, Smiltenes novada pašvaldības dome

NOLEMJ:

1. Noraidīt A. I., pieteikumu par mantiskā zaudējuma, kas radies 2024. gada 12. februāra negadījuma rezultātā, atlīdzināšanu.
2. Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Valmieras tiesu namā Voldemāra Baloža iela 13a, Valmiera, LV – 4201, viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Domes priekšsēdētāja

A.Harju